

Estils

NEREIDA CARRILLO
BARCELONA

Retocs digitals per amagar les bosses dels ulls o les arrugues incipients a la cara, recomanacions per estar sempre guapa a les selfies, informació diària sobre l'embaràs, consells per donar el pit a la criatura... Aquests són alguns dels hams que milers d'aplicacions llancen a les dones de tot el planeta perquè alimentin una indústria que les ha situat com a *target*. I moltes piquen i descarreguen al mòbil unes eines del segle XXI que reforcen els estereotips de gènere més antics, com ara la idea que la dona ha d'estar sempre perfecta per ser objecte de desig o que l'embaràs i la criança són la seva responsabilitat i una prioritat.

“Les aplicacions adreçades a dones que em molesten més són les de bellesa –assenyala Ana Isabel Bernal, periodista i professora de comunicació a la UOC–, perquè t'imposen un cànon i l'obligació que has d'estar sempre perfecta a les imatges”. Beauty Camera, Trucos de Belleza, Perfect365: One-Tap Makeover... La llista d'aplicacions de mòbil per estar guapa o per semblar-ho a les fotografies és infinita. “Beauty Camera em sembla del tot nociva –opina Isabel Muntané, periodista, professora de periodisme a la UAB i sòcia d'Almena, cooperativa feminista–. Com sempre, s'utilitza la fotografia d'una dona i no d'un home

Aplis que reforcen els estereotips

Moltes aplicacions mòbils per a dones plantegen la bellesa, la moda o la criança com a temes exclusivament femenins

PROVES ALS ANIMALS DE LA FESTA DELS TONIS

La Festa dels Tonis de Taradell, que se celebra avui, serà objecte d'un estudi científic per avaluar l'estrès, el dolor o el patiment dels cavalls que hi participen, segons informa l'ACN. Liderat per la Fundació FAADA i amb la col·laboració dels organitzadors, per fer

l'estudi hi haurà experts de diferents camps que monitoritzaran les pulsacions de quatre animals per saber el seu estat en cada moment. L'objectiu dels organitzadors és salvar aquesta festa però assegurar, en tot moment, el benestar dels animals que hi participen.

L'altra cara de la moneda: aplis feministes

L'altra cara de la moneda la componen aplicacions que tenen una perspectiva feminista, on les dones són subjectes actius i no només recomanades i ajudades, aplis on elles actuen, on creen comunitat i la finalitat de les quals no és només estar bonica sinó també assolir algun èxit social. En aquest sentit, l'Ajuntament de Barcelona ofereix l'apli BCN Antimasclista, disponible per a iOS i Android, en català, castellà i anglès. Permet informar de les agressions sexuals i els assetjaments sexistes als carrers, transports públics i espais d'oci de la ciutat, unes dades amb les quals l'Ajuntament vol fer polítiques de prevenció. Un altre exemple és SheTaxi, on garanteixen vehicles conduïts per dones. O Bumble, una apli per lligar creada per la cofundadora de Tinder Whitney Wolfe que té com a particularitat que les dones sempre fan el primer pas per establir contacte en les relacions i en la qual, a més, els perfils són verificats. També hi ha altres aplicacions que subratllen les aportacions femenines i que busquen sororitat i crear comunitat.

però són necessàries? Per a Bernal, de vegades aquestes aplicacions poden ser útils, però

Muntané critica que amaguen el rerefons de saber quan ets fèrtil i, per tant, de nou, hi ha la pressió social per tenir fills. Aquesta sòcia de la cooperativa Almena critica que moltes aplis per monitoritzar el període menstrual "continuen patologitzant el que és la menstruació, que és el que s'ha fet sempre des de la societat patriarcal en què vivim", i afegeix que la regla "no és una malaltia ni cap cosa que s'hagi de controlar". A més de reforçar els estereotips, entre altres problemes d'aquestes aplis hi ha la poca privacitat o la cessió de dades sensibles. Lupton adverteix: "Moltes recullen detalls personals sobre els cossos de les dones, la seva salut i la seva geolocalització. A més, les aplis de control menstrual sovint demanen informació molt privada sobre els cossos de les dones, com ara quantes vegades practiquen sexe". La professora de la universitat australiana afegeix: "Les aplis de salut i *fitness* fomenten una aproximació molt individualista al fet d'aconseguir tenir bona salut. Assumeixen que la gent té els recursos econòmics necessaris per comprar aparells, el temps per utilitzar-los, l'oportunitat de comprar menjar saludable i de pagar un gimnàs. És una perspectiva molt de classe mitjana sobre el comportament saludable", diu.

En el cas de les aplis per perdre pes, per exemple, Lupton explica que n'hi ha moltes que no ajuden les dones i explica que hi ha usuàries que confessen que "les aplis per perdre pes poden intensificar la insatisfacció que senten cap al seu cos si no aconsegueixen els objectius marcats per l'aplicació".

En resum, ens trobem que aquestes eines del segle XXI estan reforçant molts estereotips de gènere, escampen la idea que les dones no són capaces de fer certes activitats i necessiten ajuda d'una apli, recullen informació personal molt íntima i, a més, encara les fan sentir pitjor. ¿I com es canvia aquesta realitat? Part del problema rau en un disseny poc ètic i marcat per biaixos de gènere. Mara Balestrini, doctora en ciències de la computació, estratega tecnològica i codirectora del màster de disseny per a futurs emergents de l'Institut d'Arquitectura Avançada de Catalunya, opina: "El disseny no és neutre. Moltes vegades aquestes aplis tenen biaixos enormes, però no per mala intenció del dissenyador sinó per la falta de pensament crític i de marcs ètics en la conceptualització". Balestrini lamenta que hi hagi "pocques dones en posició de lideratge en l'àmbit *tech*" i insta a tenir en compte la qüestió de gènere en totes les etapes de creació de les aplicacions de mòbil: "Les tecnologies no només han d'estar dissenyades amb perspectiva de gènere sinó que la qüestió de gènere ha de ser transversal des de la concepció fins a la producció, el finançament i la industrialització". També advoca per utilitzar "metodologies de disseny participatiu per involucrar les dones" i lamenta les dificultats que han de superar en el sector de la tecnologia: "Les dones emprenedores no aconsegueixen els diners. Als anomenats *pitches* -presentacions per convèncer inversors-, a les dones se'ls interromp més i no s'hi confia tant". Posant més dones a la indústria potser aconseguirem unes aplicacions més igualitàries que ajudin a erradicar, per fi, els estereotips de gènere. —

tions com ara recordar on s'ha aparcat el vehicle. En canvi, les aplis que s'adrecen als homes són totalment diferents, de tecnologia, esport i altres qüestions laborals i pràctiques. La indústria té moltes maneres d'assenyalar que les dones són el mercat principal d'aplis de bellesa o maternitat: amb l'ús del color rosa, utilitzant símbols considerats femenins com ara les flors, amb la fotografia d'una dona com a reclam o bé, de manera explícita, a la descripció del producte.

Pressió sobre les dones

"Utilitzada per més de 25 milions de mares a tot el món", es vanten a la ressenya de l'apli Embarazo+. En aquest sentit, Deborah Lupton, doctora en sociologia, professora a la UNSW de Sydney i investigadora sobre aplis de salut i parentalitat, opina: "La majoria de les aplis d'embaràs estan dissenyades per a dones i emfatitzen que és responsabilitat de la dona monitoritzar el progrés de la gestació i evitar qualsevol risc per al fetus, com ara menjar o beure coses dolentes. Les aplis d'embaràs adreçades als futurs pares tendeixen a presentar-los com a ximpls que necessiten molts estímuls i suport perquè s'interessin per l'embaràs". Bernal afegeix: "Tot plegat exemplifica la pressió social que hi ha sobre la dona al voltant de la maternitat: cal complir amb el paper de mare".

És evident que les aplicacions de mòbil per controlar la menstruació s'adrecen només al gènere femení,

per vendre un producte que amaga la realitat de l'envelliment o de les bosses als ulls de cansament. Novament es reforcen estereotips patriarcal que ens volen joves i boniques segons la bellesa patriarcal, preocupades pel nostre físic i no per la nostra intel·ligència".

Però les de bellesa no són les úniques aplis adreçades a dones: n'hi ha també per perdre pes, per controlar l'embaràs d'una manera gairebé obsessiva, per l'alletament, pel control de la menstruació o per altres qües-

